Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0155

Доклади за Албания за 2023 и 2024 г.

Резолюция на Европейския парламент от 9 юли 2025 г. относно докладите на Комисията за Албания за 2023 и 2024 г. (2025/2017(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Република Албания, от друга страна[1],

– като взе предвид кандидатурата на Албания за членство в ЕС, внесена на 24 април 2009 г.,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1529 на Европейския парламент и на Съвета от 15 септември 2021 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III)[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1449 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за създаване на Инструмента за реформи и растеж за Западните Балкани[3],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 5 февруари 2020 г., озаглавено „Засилване на процеса на разширяване – надеждна перспектива за членство в ЕС за Западните Балкани“ (COM(2020)0057),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 8 ноември 2023 г., озаглавено „Съобщение относно политиката на ЕС за разширяване за 2023 г.“ (COM(2023)0690), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Доклад за Албания за 2023 г.“ (SWD(2023)0690),

---

1 ОВ L 107, 28.4.2009 г., стр. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
2 ОВ L 330, 20.9.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 ОВ L, 2024/1449, 24.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– като взе предвид съобщението на Комисията от 8 ноември 2023 г., озаглавено „Нов план за растеж на Западните Балкани“ (COM(2023)0691),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 20 март 2024 г. относно реформите и прегледите на политиките преди разширяването (COM(2024)0146),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 24 юли 2024 г., озаглавено „Доклад относно върховенството на закона за 2024 г.“ (COM(2024)0800), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Доклад относно върховенството на закона за 2024 г. – Глави по държави: ситуацията в областта на върховенството на закона в Албания“ (SWD(2024)0828),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 30 октомври 2024 г., озаглавено „Съобщение относно политиката на ЕС за разширяване за 2024 г.“ (COM(2024)0690), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Доклад за Албания за 2024 г.“ (SWD(2024)0690),

– като взе предвид програмата за реформи на Албания, представена в рамките на Инструмента на ЕС за реформи и растеж и одобрена от Комисията на 23 октомври 2024 г.,

– като взе предвид окончателния доклад от 29 септември 2023 г. на мисията за наблюдение на избори на Бюрото за демократични институции и права на човека (БДИПЧ) към Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) във връзка с местните избори в Албания на 14 май 2023 г.,

– като взе предвид окончателния доклад от 26 юли 2021 г. на мисията за наблюдение на избори на ОССЕ/БДИПЧ относно парламентарните избори в Албания, проведени на 25 април 2021 г.,

– като взе предвид съвместното становище на Венецианската комисия и ОССЕ/БДИПЧ от 11 декември 2020 г. относно измененията на Конституцията на Албания от 30 юли 2020 г. и измененията на Изборния кодекс на Албания от 5 октомври 2020 г.,

– като взе предвид декларацията от София, приета на срещата на високо равнище между ЕС и Западните Балкани, състояла се на 17 май 2018 г., и приложената към нея приоритетна програма от София,

– като взе предвид Декларацията от Загреб, приета по време на срещата на върха ЕС – Западни Балкани от 6 май 2020 г.,

– като взе предвид декларациите от проведените в Брюксел срещи

на високо равнище ЕС – Западни Балкани от 13 декември 2023 г. и от 18 декември 2024 г.,

– като взе предвид Берлинския процес, стартиран на 28 август 2014 г.,

– като взе предвид Световния индекс за свобода на медиите за 2024 г. на „Репортери без граници“,

– като взе предвид индекса за възприятие на корупцията за 2024 г., разработен от организацията „Трансперънси Интернешънъл“,

– като взе предвид доклада относно неравнопоставеността между половете в световен мащаб за 2024 г. на Световния икономически форум,

– като взе предвид предходните си резолюции относно Албания,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A10-0106/2025),

А. като има предвид, че разширяването е най-ефективният инструмент на външната политика на ЕС и геостратегическа инвестиция в мира, демокрацията, стабилността и сигурността на целия континент в дългосрочен план;

Б. като има предвид, че ЕС остава основният политически и икономически партньор на държавите от Западните Балкани; като има предвид, че за момента ЕС продължава да бъде най-големият търговски и инвестиционен партньор на Албания и нейният най-голям източник на финансова помощ;

В. като има предвид, че разширяването е процес, основан на заслуги, който се базира на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права; като има предвид, че присъединяването на Албания към ЕС зависи от устойчивите, задълбочени и необратими реформи във всички основни области, като се започне от принципите на правовата държава и функционирането на демократичните институции;

Г. като има предвид, че Албания е страна – кандидатка за членство в ЕС, от 2014 г. насам, която започна преговори за присъединяване през юли 2022 г. и успешно приключи процеса на скрининг през ноември 2023 г.;

Д. като има предвид, че Албания започна преговори по клъстер 1 „Основополагащи въпроси“ на 15 октомври 2024 г., по клъстер 6 „Външни отношения“ на 17 декември 2024 г. и по клъстер 2; „Вътрешен пазар“ на 14 април 2025 г. и по клъстер 3:

„Конкурентоспособност и приобщаващ растеж“ на 22 май 2025 г.;

Е. като има предвид, че Албания е надежден партньор в областта на външната политика и е в пълно съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС;

Ж. като има предвид, че Албания е обект на кампании за чуждестранно злонамерено влияние, които имат за цел да сеят разногласия, да предизвикат напрежение и насилие и да дестабилизират целия регион, включително руската дезинформация и намесата в избори, както и спорни инвестиции от участници извън ЕС, например Китай; като има предвид, че през 2022 г. и 2023 г. руските и иранските атаки в областта на киберсигурността срещу Албания нарушиха критични функции на правителството, което илюстрира средата на хибридната заплаха, пред която е изправена Албания при напредъка в интеграцията в ЕС;

З. като има предвид, че в избирателната система на Албания продължават да съществуват свързани с изборите недостатъци и сериозна уязвимост; като има предвид, че препоръките на ОССЕ/БДИПЧ за по-нататъшно подобряване на провеждането на избори в Албания все още не са изцяло изпълнени;

И. като има предвид, че Албания участва мисиите и операциите на ЕС по линия на общата политика за сигурност и отбрана, включително и в EUFOR Althea в Босна и Херцеговина;

Й. като има предвид, че защитата на националните и етнически малцинствата е от решаващо значение за държавите, които желаят да станат членки на ЕС; като има предвид, че в Албания беше прието законодателството по прилагане в областта на свободното самоопределение и използването на малцинствени езици;

К. като има предвид, че руската военна агресия срещу Украйна подчертава изключителното значение на разширяването на ЕС за гарантиране на сигурността и стабилността на нашия континент;

1. приветства непоколебимия ангажимент на Албания за интеграция в ЕС, който отразява консенсуса между всички политически партии – както управляващи, така и в опозиция, и решителната подкрепа сред гражданите, и приветства последователното ѝ пълно привеждане в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС и насърчаването на основания на правила международен ред, включително категоричния отговор на страната на руската агресивна война срещу Украйна, даден чрез привеждането ѝ в съответствие с ограничителните мерки на ЕС срещу Русия и Беларус; признава активната роля на страната в региона и в

регионалните инициативи;

2. приветства амбицията на Албания да приключи преговорите за присъединяване до края на 2027 г. и бързия напредък, постигнат през последните години, по-специално отварянето на два клъстера от преговорни глави през 2024 г. и два допълнителни клъстера до този момент през 2025 г.; припомня, че държавите кандидатки претърпяват дълбоки трансформации, за да изпълнят всички критерии за членство по време на преговорите за присъединяване, които продължават, колкото е нужно за изпълнение на необходимите реформи; подчертава необходимостта от укрепване на прозрачността, отчетността и приобщаващия характер на процеса на присъединяване, включително неговото парламентарно измерение; предупреждава да не се предприемат действия, които биха могли да подкопаят системата на взаимосвързаност и взаимоограничаване;

3. отбелязва, че темпът на присъединяване към ЕС се определя от напредъка на страната кандидатка по отношение на привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС, нейните резултати в прилагането им и надлежното функциониране на всички институции на страната и се основава на принципите на правовата държава, доброто управление и основните права; настоятелно призовава Албания да ускори реформите за укрепване на принципите на правовата държава и икономически растеж, борба с корупцията и организираната престъпност, предотвратяване на трафика на хора, гарантиране на защитата на основните права и да постигне напредък в областите на свободата на изразяване, свободата на информация и медийния плурализъм и независимост;

4. приветства новия Инструмент на ЕС за реформи и растеж за Западните Балкани, който ще предостави 922 милиона евро под формата на безвъзмездни средства и заеми на Албания, когато страната изпълни условията, определени в амбициозната ѝ програма за реформи;

5. отбелязва приемането от страна на Албания на националния план за европейска интеграция за периода 2024 – 2026 г.; приветства факта, че Албания е създала органи, отговарящи за процеса на интеграция; призовава за полагането на по-големи усилия за повишаване на прозрачността и участие в публична комуникация относно интеграцията в ЕС;

6. приветства решението за отваряне в Тирана на местен офис на Европейския парламент за Западните Балкани; отбелязва, че офисът ще служи като ключово звено за контакт между Европейския парламент и националните парламенти, гражданското общество и местните партньори от целия регион на Западните Балкани;

7. приветства участието на 18 албански участници в инициативата „Членове от страни кандидатки“, стартирана от Европейски икономически и социален комитет, чиято цел е да се насърчат по-тесни връзки със страните кандидатки и да се улесни тяхното постепенно интегриране в ЕС;

Демократични институции, медии и гражданско общество

8. подчертава значението на конструктивния политически дебат и организираното парламентарно поведение като ключови аспекти на демократичното управление; отново потвърждава съвместната отговорност на политическите сили в Албания за засилване на конструктивния и приобщаващ политически диалог и за преодоляване на продължаващата силна политическа поляризация в страната; изразява съжаление относно продължаващите сблъсъци и подстрекателска реторика от страна на политици от всички партии и сблъсъците между управляващото мнозинство и опозицията; подчертава необходимостта да се насърчава политическа култура, основана на взаимно уважение и спазване на демократичните норми, която да гарантира, че политическата конкуренция не подкопава институционалната стабилност, и да се демонстрира пълно зачитане на ролята на парламентаризма, като се постави край на политическите атаки; призовава за истински диалог с цел насърчаване на политическата стабилност и напредъка, като подчертава необходимостта от междупартиен консенсус относно програмата за интеграция в ЕС и от пълноценно участие на гражданското общество; подчертава необходимостта от по-ефективен парламентарен контрол и по-добро функциониране на институциите;

9. признава нарастващата заплаха от чуждо зловредно влияние и хибридна намеса в демократични институции на Албания; подчертава, че съгласувани с Кремъл послания целят подкопаване на общественото доверие в демократичните институции и насърчаване на антизападните настроения; призовава Албания да повиши институционалната устойчивост срещу скрито политическо финансиране, медийни манипулации и киберзаплахи, които имат пряко въздействие върху процеса на присъединяване към ЕС; призовава институциите на ЕС да наблюдават внимателно излагането на Албания на чуждо зловредно влияние;

10. приветства блокирането на руски домейни за дезинформация от страна на Албания, но подчертава необходимостта от координиран механизъм между ЕС и Албания за отговор на дезинформацията, създаден по модела на платформата EUvsDisinfo, с цел бързо разобличаване и противодействие на посланията на Кремъл; призовава за засилено регионално сътрудничество между държавите от Западните Балкани за споделяне на най-добри практики и за разработване на стратегии

за борба с дезинформацията и чуждестранните намеси; предупреждава за нарастващия отпечатък на подкрепяните от държавата китайски медии в Албания;

11. подчертава задължението на албанския парламент да изпълнява незабавно решенията на Конституционния съд; подчертава основната и незаменима роля на парламента за гарантиране на взаимозависимостта и взаимоограничаването; призовава Албания да гарантира истинска демократична отчетност и по-силно и по-прозрачно управление;

12. отбелязва приетите през юли 2024 г. изменения на избирателния кодекс на Албания, които дават възможност на албанската диаспора да гласува извън страната и въвеждат частично отворени кандидатски листи; отбелязва парламентарните избори от 11 май 2025 г. и подчертава, че въз основа на предварителните заключения на ОССЕ/БДИПЧ изборите са проведени на състезателна и професионална основа, но в силно поляризирана среда и участниците не се имали еднакви условия на конкуренция; изразява загриженост, че управляващата партия се е възползвала от широкото използване на административни ресурси; отбелязва, че публикуването на окончателния доклад на ОССЕ/БДИПЧ, който ще включва окончателната оценка и препоръките, които трябва да бъдат изпълнени, се очаква през следващите месеци; призовава всички страни да демонстрират политическа воля за всеобхватна и приобщаваща избирателна реформа, за да изпълнят изцяло и своевременно всички препоръки на ОССЕ/БДИПЧ и Венецианската комисия, включително препоръките относно рамката за финансиране на изборите и партиите;

13. изразява съжаление, че средата за свободните медии и независимите журналисти се влошава през последните години; отбелязва със загриженост, че независимостта и плурализмът на медиите в Албания продължават да бъдат засегнати от високата пазарна концентрация, припокриването на бизнес и политически интереси, липсата на прозрачност на финансирането и собствеността, сплашването и несигурните условия на труд за журналистите; отбелязва, че според Световния индекс за свобода на печата на „Репортери без граници“ за 2024 г. Албания заема 99-то място, което отразява непрекъснатите проблеми, свързани с концентрация на собствеността в медиите, политическата намеса и със заплахите срещу журналисти; подчертава, че липсата на прозрачност относно финансирането на медиите и структурата на собствеността увеличава риска от пристрастност на редакторите и проникване на чужда пропаганда и подкопава общественото доверие в журналистиката; призовава албанските органи да гарантират прозрачност на собствеността върху медиите и да осъществяват политика на нулева толерантност към сплашването на журналисти; призовава албанското правителство да подкрепя независимите разследващи платформи като

средство за осигуряване на публичен достъп до точна информация и за запазване на целостта на информационното пространство;

14. припомня, че всяко преразглеждане на законите за медиите следва да бъде в съответствие с препоръките на Венецианската комисия и следва да се извършва по прозрачен и приобщаващ начин след консултации с медийните организации с цел подобряване на свободата на медиите и на саморегулирането; приветства платформата за насърчаване на защитата на журналистиката и безопасността на журналистите, стартирана от Съвета на Европа заедно с ЕС и мрежа от видни организации за свобода на печата; изразява съжаление относно това, че не е постигнат напредък в привеждането на законодателната рамка в съответствие с достиженията на правото на ЕС и стандартите на ЕС, включително Европейския акт за свободата на медиите[1]; припомня необходимостта от засилване на разследващата журналистика, проверката на фактите и медийната грамотност и от справяне с речта на омразата, дезинформацията и фалшивите новини; изразява загриженост относно трайната подстрекателска антимедийна реторика, включително от страна на високопоставени политици, държавни служители и други публични фигури, която подхранва културата на сплашване; решително осъжда увеличаващите се словесни атаки срещу журналисти, отразяващи въпроси, свързани с принципите на правовата държава и корупцията, както и мизогинистичния онлайн тормоз, насочен срещу жени журналисти, кампаниите за оклеветяване, насилието и размириците, и призовава да се гарантират окончателни присъди за атакуващите лица; изразява съжаление, че наказателният кодекс не предоставя защита на журналистите срещу заплахи и насилие, призовава органите да приемат правна рамка, която ефективно да защитава журналистите, защитниците на правата на човека, активистите в областта на околната среда и други заинтересовани страни срещу обезпокоителното увеличаване на стратегическите съдебни производства, насочени срещу публично участие, да декриминализира клеветата и да зачита ролята на независимата журналистика като ключова проверка на властта и да се ангажира с медиите по начин, който утвърждава демократичните принципи;

15. припомня отговорността на националните и местните органи за подобряване на прозрачността, отчетността и приобщаването чрез провеждане на съдържателни и редовни обществени

---

[1] Регламент (ЕС) 2024/1083 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на обща рамка за медийните услуги на вътрешния пазар и за изменение на Директива 2010/13/ЕС (Европейски акт за свободата на медиите) (ОВ L, 2024/1083, 17.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

консултации със заинтересованите страни; отбелязва със загриженост, че прилагането от страна на албанския парламент на правната рамка за обществени консултации остава предимно формално; подчертава необходимостта от по-голяма прозрачност по отношение на публичните данни и ключовите законодателни проекти; настоятелно призовава за подобряване на финансовите ресурси, административния капацитет и данъчната автономия на поделенията на местните органи;

16. приветства активното и конструктивно гражданско общество в Албания, което играе ключова и положителна роля в процеса на реформи; приветства подобряването на наблюдението на изборите и нарастващото участие на гражданското общество в надзора на демократичния процес; подчертава, че гражданското общество има ключова роля за насърчаване на демокрацията и плурализма и за поощряване на доброто управление и социалния напредък; насърчава албанското правителство да засили ролята на гражданското общество, включително организациите за защита на правата на жените, в процеса на присъединяване към ЕС – на ранен етап и в рамките на прозрачен законодателен процес; изразява съжаление, че организациите на гражданското общество в Албания действат в среда, изпълнена с предизвикателства, и получават ограничено публично финансиране; настоятелно призовава да се положат основите за ефективна система за освобождаване от ДДС в съответствие с ангажиментите, поети от Албания в рамките на Споразумението за сътрудничество между ЕС и Албания и ИПП III; настоятелно призовава органите да ускорят изготвянето на пътната карта за правителствената политика за създаване на по-благоприятна среда за развитие на гражданското общество за периода 2024 – 2027 г. и да следят отблизо изпълнението на тази пътна карта;

17. приветства създаването на новата длъжност държавен министър на публичната администрация и за борба с корупцията и подчертава значението на нейната ефективност и на осъществяването на реформи в публичната администрация и борбата с корупцията; продължава да изразява обаче загриженост относно ограничения напредък в реформата на публичната администрация; настоятелно призовава албанските органи да прилагат ефективно разпоредбите относно основаното на заслуги назначаване на работа и да преразгледат ефективността на настоящите структури за наблюдение на новите реформи на публичната администрация и на борбата с корупцията; подчертава необходимостта от насърчаване на култура на отчетност, неповлиян от партийни пристрастия достъп до публична информация и контрол на публичните институции, включително по отношение на изпълнението на програмата за реформи; отбелязва, че е необходимо публичните субекти да подобрят спазването на изискванията за прозрачност и реакцията си на исканията за информация от тяхна страна;
18. изразява съжаление, че е постигнат ограничен напредък в

привеждането на правната рамка за обществените поръчки в съответствие с достиженията на правото на ЕС; изразява загриженост във връзка с нововъведеното временно освобождаване в закона за обществените поръчки; призовава албанските органи да подобрят конкурентните процедури за възлагане на обществени поръчки в съответствие с достиженията на правото на ЕС;

19. приветства напредъка, постигнат от Албания в подобряването на предаването на данни на Евростат;

Основни права

20. отбелязва, че правната рамка на Албания за насилието, основано на пола, все още не е напълно приведена в съответствие с Истанбулската конвенция; изразява сериозна загриженост, че насилието срещу жени продължава да бъде остър въпрос, като броят на убийствата на жени остава висок; приветства създаването на инициатива за наблюдение на убийствата на жени (Femicide Watch) от омбудсмана; настоятелно призовава за подобряване на услугите за подкрепа на жертвите, по-специално здравеопазването, финансирането на приюти, безплатната правна помощ и реинтеграцията и рехабилитацията на жертвите; подчертава необходимостта от увеличаване на финансовата и институционалната подкрепа за програмите за превенция, за кампаниите за повишаване на обществената осведоменост и за специализираното обучение за правоприлагащите органи и съдебните органи с цел гарантиране на ориентиран към жертвите подход;

21. изразява загриженост относно продължаващите недостатъци, като например несъответствието или частичното привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС по отношение на хората с увреждания и равенството между половете; признава необходимостта Албания изцяло да приведе своята правна рамка в областта на насилието, основано на пола, в съответствие с Истанбулската конвенция; отбелязва, че съгласно доклада за 2024 г. на Световния икономически форум относно неравнопоставеността между половете в световен мащаб Албания е загубила шест места и е на 23-то място в световен мащаб, което показва нарастваща неравнопоставеност между половете; изразява сериозна загриженост, че насилието срещу жени продължава да бъде остър въпрос, като броят на убийствата на жени остава висок; призовава за пълно и ефективно прилагане на съществуващото законодателство, включително по-строго прилагане на защитни мерки, и по-добра реакция на съдебната система на случаите на насилие, основано на пола, както се подчертава в доклада за Албания за 2024 г. на Европейската комисия;

22. приветства приемането на нов национален план за действие за

ЛГБТИ+ лица, който е с по-добро финансиране; изразява обаче съжаление, че липсва напредък в инициирането на необходимото законодателство в тази област и призовава органите да приемат необходимото законодателство относно признаването на половата идентичност и половите характеристики, както и относно еднополовите партньорства/бракове; изразява съжаление относно факта, че ЛГБТИ+ лицата продължават да са изправени пред заплахи и унизителни медийни кампании, като държавните институции не осигуряват подходяща защита; отбелязва, че живеещите в селските и отдалечените райони жени от ромски и гюпти произход и ЛГБТИ+ продължават да са изправени пред ограничен достъп до първични здравни грижи; настоятелно призовава публичните институции да демонстрират твърд ангажимент за защита на правата на ЛГБТИ+ и да предприемат решителни действия срещу дискриминационния и подбуждащ към омраза език спрямо общността на ЛГБТИ+ лицата;

23. призовава Албания да зачита изцяло автономността на православната автокефална църква на Албания и да се въздържа от всякакви действия, които подкопават свободата ѝ на религиозно изразяване или нейните права на собственост; призовава за прекратяване на намесата в църковните назначения и за диалог с религиозните органи с цел защита на религиозния плурализъм;

24. приветства приемането на оставащото законодателство по прилагане на правата на лицата, принадлежащи към малцинствата, по-специално относно самоопределението и използването на малцинствени езици, включително на равнище единици на местно самоуправление, и подчертава, че тези подзаконови актове трябва да се приложат изцяло и ефективно с цел упражняването на правата на малцинствата и правото на образование да са осъществими на практика; призовава органите да гарантират ефективното прилагане на подзаконовите актове, по-специално чрез разпределяне на подходящи ресурси за централните агенции и местните органи на управление; призовава органите да гарантират, че процедурите за избор на членовете на Комитета за националните малцинства ще се преразгледат в съответствие с препоръките на Комисията и Консултативния комитет по Рамковата конвенция за защита на националните малцинства; призовава органите да повишат капацитета на Държавния комитет за националните малцинства и да гарантират, че той функционира пълноценно и разполага с подходящи ресурси; изразява загриженост във връзка с постоянните проблеми с дискриминацията и социалното изключване, засягащи малцинствените групи в Албания; призовава албанското правителство изцяло да зачита и защитава правата на човека, включително правата на малцинствата, и да гарантира, че всички твърдения за нарушения на правата на човека, включително реч на омразата, се разследват

своевременно и задълбочено; настоятелно призовава албанските органи да подобрят институционалните механизми с цел предотвратяване на дискриминацията и гарантиране на пълноценно участие в политиката на всички общности, в съответствие с препоръките на доклада на Комисията за Албания за 2024 г.; призовава Албания да защитава и насърчава културното наследство, езиците и традициите на своите национални малцинства; призовава Албания да осигури образование за националните малцинства на майчиния им език, включително подходящо основно и средно образование на гръцки език в региони, традиционно населени от гръцкото национално малцинство, и да гарантира неограничен достъп до държавно основно, средно и висше образование за всички свои граждани в цялата страна, като по този начин прилага относимото законодателство в неговата цялост;

25. призовава Албания да защитава и опазва религиозното и културното наследство на гръцкото православно малцинство, включително чрез възстановяване и правно признаване на църквите и гробищата; призовава органите да се въздържат от отчуждаване или разрушаване на имоти от историческо или културно значение за гръцкото малцинство;

26. припомня, че Албания следва да защитава правото на собственост, по-специално като постигне решителен напредък при първата регистрация и първото обезщетение, като подобри прозрачността на държавния кадастър и качеството на кадастралните данни в имотния регистър и като гарантира зачитането на правото на справедлив съдебен процес и на правото на ефективна защита в случаите на принудително отчуждаване и премахване на имоти;

27. насърчава правителството на Албания да разгледа и отстрани несправедливостите, причинени от комунистическия режим спрямо всички религиозни вероизповедания;

28. изразява загриженост относно бавната реституция на религиозните имоти, конфискувани от комунистите; освен това отбелязва със загриженост, че въпреки многобройните искания от страна на религиозни вероизповедания, правителството на Албания не е върнало всички свещени предмети, реликви, икони и архиви, конфискувани по време на комунистическия режим[1];

29. призовава за увеличаване на инвестициите в модернизацията на образователната система, за да се гарантира нейното качество и способност за приобщаване; призовава Албания да приложи мерки за поощряване на възможностите в областта на заетостта и образованието за лицата с увреждания;

---

[1] https://www.state.gov/reports/2023-report-on-international-religious-freedom/albania/.

30. приветства провеждането на преброяването на населението в Албания през 2023 г.; призовава органите да публикуват подробните данни и тематичния анализ в съответствие с препоръката на Комисията в нейния доклад за Албания за 2024 г.;

31. приветства приемането на закона за защита на личните данни, насочен към пълно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС; приветства албанските органи за приемането на законодателство по прилагане относно процедурата и справедливата компенсация за използването на осиротели произведения и на базата данни за произведения, защитени от авторското право, но изразява сериозна загриженост относно обработването на лични данни и слабостта на ИТ системите; призовава албанските органи да засилят гаранциите срещу нарушенията на сигурността на данните, да подобрят превенцията и обществената осведоменост и да повишат институционалния капацитет с цел ефективно изпълнение на новия закон за защита на личните данни; призовава Албания допълнително да си сътрудничи със Службата на ЕС за интелектуална собственост;

32. признава по-тясното сътрудничество между Албания и ЕС в управлението на миграционните потоци и процесите на граничен контрол, по-специално чрез новата национална стратегия за миграцията за периода 2024 – 2026 г. и сътрудничеството с Frontex; отбелязва Меморандума за разбирателство между Италия и Албания;

Принципи на правовата държава

33. изразява задоволство от напредъка, постигнат от Албания в изпълнението на реформите на съдебната система, насочен към укрепване на независимостта, прозрачността и отчетността на съдебната власт, включително по отношение на процеса на проверки на магистратите, завършен на първа инстанция; приветства новия процес на реформи „Добро управление, правова държава и борба с корупцията за Албания до 2030 г.“, започнат от албанския парламент; подчертава, че всяка инициатива с цел укрепване на управлението, принципите на правовата държава и усилията за борба с корупцията, трябва да се гради върху приобщаване, прозрачност и сътрудничество;

34. изразява загриженост относно продължаващата политическа намеса и натиск върху съдебната система; отбелязва със загриженост недостатъците в основаните на заслуги назначения на членове на Висшия съдебен съвет и Висшия прокурорски съвет, които не са магистрати; изразява съжаление във връзка с продължаващите предизвикателства по отношение на функционирането на съдебната система, отбелязани в доклада на SPAK от 2024 г.;

35. призовава за спешни стъпки за гарантиране независимостта на съдебната власт и институционален интегритет;

36. подчертава, че Албания се класира на 80-то място в Индекса за възприятие на корупцията за 2024 г. на „Трансперънси интернешънъл“, което показва необходимостта от значителен напредък в борбата с корупцията по високите етажи на властта и гарантирането на независимостта на съдебната власт; подчертава ключовата работа на специализираните структури на Албания за борба с корупцията и организираната престъпност (SPAK) за постигане на резултати в разследването, наказателното преследване и постановяването на присъди по дела за корупция по високите етажи на властта, както и дела, включващи защита на финансовите интереси на ЕС; подчертава значението на това да се гарантира пълната независимост на институциите за борба с корупцията и насърчава укрепването на техния оперативен и разследващ капацитет; приветства разследванията и производствата за корупция по високите етажи на властта; подчертава, че увеличаването на броя на окончателните присъди на високопоставени длъжностни лица продължава да бъде важен приоритет; настоятелно призовава всички участници да се въздържат от действия, подкопаващи работата на независими институции като SPAK; изразява съжаление относно атмосферата на сплашване, в която функционира съдебната система, и относно случаите на неправомерен натиск, оказван върху нея, които представляват сериозна заплаха за независимостта на съдебната власт; изразява загриженост, че липсата на институционална подкрепа за изправените пред заплахи магистрати отслабва общественото доверие и сериозно застрашава правовата държава и процеса на интеграция на Албания в ЕС;

37. отбелязва предизвикателствата, свързани с качеството и ефикасността на съдебната система, включително големия брой свободни съдебни длъжности, недостатъчния съдебен персонал, качеството на първоначалното и продължаващото съдебно обучение, съгласуваността на съдебната практика и липсата на модерна интегрирана деловодна система; отбелязва, че разпределените бюджетни средства са недостатъчни, особено за съдебния компонент; подчертава, че приоритет следва да остане намаляването на изоставането на необработените преписки в съдебната система; приветства обаче факта, че конституционният съд на Албания е подобрил своята ефикасност чрез намаляване на своето изоставане и продължава да поддържа институционални принципи на взаимозависимост и взаимоограничаване;

38. приветства приемането на национално законодателство за привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на борбата с изпирането на пари; отбелязва необходимостта да се създаде силна служба за възстановяване на

активи и да се подобрят процедурите по проверки и процесите на разследване, наказателно преследване и постановяване на присъди по дела за корупция по високите етажи на властта, включително чрез изземването и окончателната конфискация на активи от престъпна дейност;

39. призовава Албания да продължи да привежда правната си рамка, и по-специално наказателния кодекс, в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на борбата с организираната престъпност и търговията с наркотици и огнестрелни оръжия, както и на борбата с киберпрестъпността, екстремизма и терористичните заплахи; продължава да бъде загрижен от продължаващата заплаха от албанските мафиотски групи в Европа и от диверсификацията на техните дейности; изразява съжаление във връзка с факта, че въпреки усилията за разбиване на техните мрежи, включително чрез използване в разследвания на данни от услугата за криптирани съобщения SKY-ECC, тези престъпни групи все още участват активно в трафика на наркотици и оръжия, контрабандата на мигранти, трафика на хора и изпирането на пари в няколко държави членки, по-специално в Нидерландия, Белгия, Италия и Франция; отбелязва назначаването на допълнителни прокурори в Специалната прокуратура, както и създаването на звено за финансово разследване; приветства участието на Албания в съвместни операции и сътрудничеството ѝ в рамките на Европейската мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи (EMPACT) в областта на трафика на хора, изпирането на пари и киберпрестъпността; освен това признава засиленото сътрудничество с ЕВРОПОЛ, ЕВРОЮСТ, FRONTEX, ИНТЕРПОЛ и мрежата CARIN в борбата с организираната престъпност и разбиването на транснационалните престъпни мрежи; насърчава Албания да укрепи механизмите си за обмен на разузнавателна информация с агенциите на ЕС с цел повишаване на регионалната стабилност; призовава за полагане на трайни усилия за привеждане на политиките на Албания в областта на сигурността в съответствие със стратегиите на ЕС, като се насърчава по-интегрирана и устойчива рамка на регионалната сигурност; призовава Албания да засили борбата срещу трафика на хора в сътрудничество с държавите членки и с агенциите на ЕС; подчертава необходимостта от противодействие на незаконната търговия с малки оръжия и леки въоръжения, тъй като Албания продължава да бъде както дестинация, така и транзитна страна за такива оръжия; приветства приемането на нова национална стратегия за защита на жертвите на престъпления; подчертава значението на непрекъснатото обучение на персонала за контрол на миграцията, за да се гарантира ефективното прилагане на европейските разпоредби и по-категоричен отговор на мрежите за трафик на хора;

40. насърчава Европейската служба за външна дейност и Комисията допълнително да спомогнат за повишаване на устойчивостта на

Албания срещу хибридни заплахи в областта на киберсигурността, манипулирането на информация и защитата на критичната инфраструктура; призовава Албания да направи оценка на рисковете, свързани с преките чуждестранни инвестиции, и да извърши скрининг на тези инвестиции, особено в стратегически сектори като енергетиката, минното дело и телекомуникациите, за да се избегнат икономическите зависимости и капаните на дълга и да се защитят националните интереси, да се повиши сигурността и да се гарантира съгласуваност със стандартите на ЕС;

41. призовава ЕС и държавите от Западните Балкани да създадат рамка за ефективно сътрудничество между Европейската прокуратура и присъединяващите се държави, за да се улесни тясното сътрудничество и наказателното преследване на злоупотребите със средства на ЕС; приветства факта, че Албания е сключила двустранна работна договореност с Европейската прокуратура;

Социално-икономически реформи

42. приветства участието на Албания в изпълнението на плана на ЕС за растеж за Западните Балкани, който обхваща интеграцията на единния пазар на ЕС, регионалната икономическа интеграция, основните реформи и увеличената финансова подкрепа;

43. отново посочва значението на подобряването на обществената инфраструктура в държавите от Западните балкани и развитието на връзки с държавите – членки на ЕС; припомня потенциала на икономическия и инвестиционен план за Западните Балкани за подобряване на регионалната свързаност чрез железопътна и пътна инфраструктура; в тази връзка настоятелно призовава органите във всички държави да завършат Коридор VIII, свързващ Албания, Северна Македония и България; припомня значението на подобряването на въздушните връзки между държавите от Западните Балкани и с държавите – членки на ЕС;

44. приветства програмата на Албания за реформи, която се отнася до бизнес средата, човешкия капитал, цифровизацията и зеления преход, основните права и върховенството на закона; освен това приветства участието на Албания в програмата на ЕС „Цифрова Европа“; приветства факта, че Албания е класирана като регионален лидер в публичната администрация и цифровите обществени поръчки от програмата „Подкрепа за подобряване на администрацията и управлението“, ръководена от ЕС и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие;

45. насърчава албанските органи да намалят риска от бедност и социално изключване чрез по-нататъшно подобряване на достъпа до образование и жилищно настаняване, както и социални и здравни услуги, особено за населението в неравностойно

положение и малцинствените групи, включително ромите и гюптите; призовава за изпълнението на националната стратегия за социална закрила на Албания за периода 2024 – 2030 г. и на националната стратегия за заетост и умения за периода 2023 – 2030 г.; призовава Албания да приеме допълнителни мерки за борба с младежката безработица и призовава албанските органи ефективно да прилагат Националната програма за правата на детето, като предоставят помощ на децата, изправени пред изключване и бедност;

46. приветства албанските органи за приемането на законодателни актове с цел реформа на висшето образование и за изпълнение на националната стратегия за образование за периода 2021 – 2026 г.; призовава Албания да разшири медийната грамотност като основен предмет в училищните програми, като същевременно гарантира получаването от страна на учителите на специализирано обучение и съвременни ресурси за предоставяне на висококачествени програми; насърчава сътрудничеството с Европейските образователни инициативи и с регионалните мрежи, като например „Обсерватория за медийната грамотност на Западните Балкани“, с цел изпълнение на най-добрите практики в областта на критичното мислене и на образованието в сферата на цифровата грамотност;

47. приветства постигнатия от Албания напредък в сключването на двустранни споразумения в областта на социалното осигуряване с държави – членки на ЕС, и в подготовката за осъществяване на свързването на системата на службите по заетостта на страната с EURES, Европейската мрежа на службите по заетостта;

48. приветства факта, че Албания се присъедини към единната зона за плащания в евро през ноември 2024 г., което намалява разходите за гражданите и предприятията и ще допринесе за по-нататъшната интеграция на Албания в единния пазар; приветства албанските органи относно привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на плащанията (Директива за платежните сметки[1]) и техните действия, които доведоха до изваждането на Албания от „сивия списък“ на Специалната група за финансови действия; признава усилията на Албания за подобряване на икономическата конкурентоспособност и призовава правителството да продължи със структурните реформи, за да се насърчи по-привлекателна бизнес среда, която да отговаря на стандартите на ЕС; изразява съжаление, че неефикасността на публичната администрация, прекомерната регулаторна рамка, корупцията и значителната

---

1 Директива 2014/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 214, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/92/oj).

неформална икономика подкопават бизнес средата и възпрепятстват конкуренцията;

49. приветства подобрението на бюджетните показатели на Албания; призовава албанските органи допълнително да подобрят анализа на фискални рискове чрез укрепване на съответното министерство на финансите; призовава за по-голяма прозрачност и отчетност на държавните предприятия чрез годишните финансови отчети; призовава Албания да засили вътрешния контрол на публичните си финанси и да гарантира изпълнението на препоръките на върховните одитни институции (ALSAI);

50. приветства по-нататъшното привеждане на законодателството в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно частните пенсионни фондове, възстановяването на банките и рамката за преструктуриране; призовава Албания да завърши привеждането си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на застраховането, капиталовите пазари, пазарите на ценни книжа, инвестиционните фондове и инфраструктурите на финансовите пазари;

51. приветства споразумението, постигнато на срещата на високо равнище в Тирана, относно намаляването на цените на роуминга; във връзка с това призовава органите, частните участници и всички заинтересовани страни да работят за постигане на договорените цели за значително намаляване на таксите за роуминг на данни и допълнително намаляване на цените за роуминг между Западните Балкани и ЕС до равнища, близки до националните цени, до 2027 г.; приветства изпълнението на първата фаза от пътната карта за роуминг между Западните Балкани и ЕС;

52. изразява загриженост относно липсата на напредък в Албания в законодателството в областта на дружественото право; призовава албанските органи да завършат привеждането на законодателството в областта на дружественото право в съответствие с достиженията на правото на ЕС;

Околна среда, биологично разнообразие, енергетика и транспорт, устойчив туризъм

53. подчертава, че са необходими повече усилия, за да може Албания да приведе законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда; призовава за привеждането му в съответствие с директивите на ЕС относно оценката на въздействието върху околната среда[1] и

---

[1] Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

относно стратегическата екологична оценка[1]; подчертава необходимостта от укрепване на борбата с престъпленията срещу околната среда;

54. подчертава необходимостта от прозрачни и приобщаващи обществени консултации в съответствие с Орхуската конвенция, като се гарантира активното участие на местните общности, неправителствените организации и научните институции в процесите по вземане на решения, свързани с околната среда, особено на проектите със значителни екологични и социално-икономически последици; предупреждава, че липсата на подходящо участие на заинтересованите страни подкопава стандартите за управление и спазването от страна на Албания на нейните задължения съгласно достиженията на правото на ЕС; изразява загриженост във връзка с икономическото и екологичното въздействие на проекти за развитие с чуждестранно финансиране без конкурентна процедура;

55. припомня, че Албания трябва да положи значителни усилия, за да постигне целите, свързани с опазването на климата, енергийната ефективност, диверсификацията и екологизирането на енергийните доставки и транспорта; отбелязва, че проблемите в областта на качеството на въздуха и водите и управлението на отпадъците продължават да представляват особено предизвикателство за страната; настоятелно призовава централното правителство и местните органи да увеличат усилията си за подобряване на качеството на въздуха и за намаляване на потенциални смъртоносни замърсявания; настоятелно призовава албанското правителство да даде приоритет на изпълнението на стратегиите за адаптиране към изменението на климата, развитието на възобновяеми източници на енергия и модернизирането на системата на страната за управление на отпадъците, с цел постигане на съответствие със стандартите на ЕС и подкрепа за устойчивия икономически растеж; насърчава албанските органи да засилят мерките и инвестициите в разширяването на системата за обществен транспорт и железопътната система;

56. изразява твърдо убеждение, че опазването на околната среда и устойчивото развитие на туризма трябва да вървят ръка за ръка; приветства създаването на първия в Европа национален парк с дива река – Национален парк „Дива река Вьоса“, и призовава за отпускане на достатъчно ресурси за неговото опазване; призовава органите напълно да зачитат екологичната цялост на националния парк и да преразгледат инфраструктурните проекти, най-вече проекта за водочерпене от река Шушица, в

---

[1] Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

съответствие с международните стандарти и най-добрите практики за опазване на биологичното разнообразие, за да се гарантира, че биологичното разнообразие, местообитанията и екологичните функции на парка остават незасегнати; отново изразява загриженост относно изграждането на летище „Вльора“ в защитената територия Вьоса-Нарта, в нарушение на националните и международните норми в областта на опазването на биологичното разнообразие; призовава албанските органи да приемат законодателството по прилагане на закона за културното наследство и музеите;

57. изразява сериозна загриженост във връзка с неотдавнашните изменения на албанския закон относно защитените територии, които позволяват големи инфраструктурни и туристически проекти в чувствителни от екологична гледна точка зони; призовава тези законодателни изменения да бъдат отменени, за да се гарантира пълно и стриктно спазване на националните и международните правни рамки и стандарти за опазване, както и за справяне със замърсяването с морските отпадъци, засягащо съседните държави;

58. призовава албанските органи да определят и ефективно да управляват ключовите защитени зони за оцеляването на критично застрашени видове, по-специално на балканския рис, включително всеобхватни програми за мониторинг на биологичното разнообразие, и да изпълнят и стриктно да прилагат законодателството относно борбата с бракониерството; настоятелно призовава по-специално Албания да отмени плановете за водноелектрическата централа „Скавица“ на река Черни Дрин, като се има предвид нейното екологично, социално и културно въздействие, включително разселване на местните общности;

Регионално сътрудничество и външна политика

59. приветства партньорството в областта на сигурността и отбраната между ЕС и Албания, прието на 19 ноември 2024 г., което създава платформа за засилен диалог и сътрудничество по въпросите на сигурността и отбраната и представлява значителна стъпка напред; подчертава значението на това да се гарантира, че това партньорство се превръща в конкретни действия, включително в инициативи за съвместно обучение, споделени способности в областта на разузнаването и в подобрени мерки за сигурността на границите с цел справяне с регионалните и глобалните предизвикателства в областта на сигурността; подчертава необходимостта от по-тясно сътрудничество в областта на сигурността в рамките на Западните Балкани, като се насърчава по-тясната координация между регионалните партньори с цел борба с организираната престъпност, киберзаплахите и хибридните предизвикателства; призовава за засилена подкрепа на ЕС за свързани с

регионалната сигурност инициативи, които подобряват стабилността и устойчивостта в Западните Балкани; потвърждава, че това партньорство представлява значителна стъпка напред в засилването на ролята на Албания като надежден партньор на ЕС в областта на сигурността; освен това подчертава, че това партньорство, наред с другото, ще улесни съвместните инициативи и усилията за изграждане на капацитет, като по този начин ще се допринесе за по-устойчива и интегрирана архитектура на сигурността в Западните Балкани;

60. приветства приемането през 2024 г. на националната стратегия за сигурност с цел по-нататъшна борба с хибридните заплахи, както и новия закон за киберсигурността; приветства съвместната декларация, подписана от Албания, Косово и Хърватия, която има за цел подобряване на сътрудничеството и укрепване на отбранителния потенциал, като същевременно предоставя пълна подкрепа за евроатлантическата интеграция и интеграцията в областта на регионалната отбрана;

61. изразява загриженост относно нарастващото влияние на Русия в съседните на ЕС държави; приветства действията, предприети от албанския орган за електронни и пощенски комуникации (AKEP) през октомври 2024 г., които доведоха до закриването на 155 управлявани от Русия онлайн профила, участващи в разпространението на дезинформация, както и осем профила, свързани с групи за кибершпионаж[1]; подчертава, че тези мерки отразяват продължаващите усилия на Албания за смекчаване на киберзаплахите; настоятелно призовава ЕС да засили подкрепата си за Албания при противодействието на злонамереното влияние на Русия и запазването на регионалната стабилност;

62. приветства пълното привеждане на Албания в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС, включително подкрепата ѝ за санкциите на ЕС срещу трети държави, и положителния ѝ принос за мисиите по линия на общата политика за сигурност и отбрана, по-специално EUFOR Althea, която изтъква ангажимента на страната да допринася за регионалната и международната сигурност и стабилност, и приветства участието на Албания в операции, ръководени от ЕС и НАТО, и сътрудничеството ѝ с Европол и Интерпол; призовава за по-нататъшното участие на страната в ръководени от ЕС операции за управление на кризи и мисии по линия на общата политика за сигурност и отбрана, като например операцията за морска сигурност EUNAVFOR Aspides; признава стратегическото значение на адриатическо-йонийския регион за сигурността и икономическата стабилност на Европа; призовава Албания да засили способностите си в областта на морската сигурност в

---

1 https://politiko.al/english/e-tjera/-mbyll-155-llogari-ruse-ne-internet-per-dezinformimin-ne-tirane-i517028?.

координация с ЕС и НАТО;

63. приветства продължаващите усилия на албанското правителство за насърчаване на добросъседските отношения; във връзка с това припомня значението на ангажимента на Албания да разрешава всички гранични спорове в съответствие с принципа за мирно уреждане на спорове и в съответствие с Устава на ООН и Конвенцията на ООН по морско право, включително, ако е необходимо, чрез следване на решенията на Международния съд; приветства активния принос на Албания към Берлинския процес; освен това насърчава устойчивия и конструктивен ангажимент в инициативи за регионално сътрудничество, в съответствие с ценностите на ЕС и целите на неговото разширяване, тъй като той допринася за мира, сигурността и стабилността в Западните Балкани; предупреждава да не се предприемат действия, като например инициативата „Отворени Балкани“, които биха могли да подкопаят общия регионален пазар или да се отклонят от Берлинския процес, доколкото такива стъпки създават пречки пред интеграцията в ЕС и сближаването с ЕС, като потенциално излагат на риск напредъка на Албания към по-задълбочена регионална и европейска интеграция;

64. приветства ратификацията от страна на Албания на двустранните споразумения с Хърватия, Черна гора и България относно координирането на социалноосигурителните системи;

65. подчертава конструктивната роля на Албания в насърчаването на стабилността и сътрудничеството в Западните Балкани, по-специално чрез двустранния диалог със съседните държави и ангажираността ѝ в регионалните организации;

°

° °

66. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на председателя на Европейския съвет, на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, както и на президента, правителството и парламента на Република Албания.